

ENTRE LA NOTA I EL SO

Per al número 45 de Caràcters

Fa una nit clara i tranquil·la, hi ha la lluna que fa llum, i hi ha la mar que ens regala la briseta salada. És el Mediterrani que banya continents d'Algesires a Istambul, i que reposa mandrós als peus d'una Mô (Maó) blanca de sal, vaixell varat en l'arenal que llepa el mar. Avui és la nit del quinze d'agost al Claustre del Mercat del Carme de la capital menorquina i hi ha una gernació que espera que Joan Miquel Oliver i els seus col·legues ens expliquin que me falta un botó de s'abric i pósters en quatricomia anuncien... no se sap ben bé què. Anuncien el concert d'Antònia Font, considerat a l'illa com el concert de l'estiu. Portaavions és el tema amb que esquitxen les estrelles i esborren el silenci per submergir els espectadors en móns metafòrics i poc probables.

Ja és un lloc comú dir que Antònia Font és un dels grups més originals dels que ara es mouen pels nostres escenaris. La seua màgia rau en que tot i els anys que ja fa que van pel món, continuen sorprenent cada vegada que presenten un nou treball. Amb les seues cançons posen música a un gènere, el del surrealisme, difícil de pair en algunes circumstàncies. Aquest del grup de Mallorca és potser un dels casos més clars de la relació tan estreta que hi ha entre algunes formacions actuals i, diguem-ne, la literatura convencional. Per dur-ho fins a l'extrem, Joan Miquel Oliver, un dels líders dels Antònia Font, va revolucionar la primavera passada els prestatges de les llibreries i les consciències de molts crítics amb una novel·la estranya però bella, *El misteri de l'amor*, construïda amb el pinzell gros del surrealisme, i tocada amb la pàtina lleu de l'escriptura automàtica, un poc com la majoria de lletres de les seues cançons. Li vaig escoltar una entrevista on contava que el procés de creació va ser mecànic: s'alçava de bon matí, es feia un got de cafè amb llet gegant, i es posava a escriure sense parar. Aquesta relació tan intensa entre literatura i cançó no és única. És més, està convertint-

ENTRE LA NOTA I EL SO

Per al número 45 de Caràcters

se ja en un fet habitual que els autors, abans anomenats lletristes, ara siguin escriptors. Al País Valencià, Xavier Sarrià, l'artífex de les cançons socials i quasi naturalistes d'Obrint Pas, un altre grup d'èxit, practica la literatura en diferents planos. Sarrià és des de fa temps un bloguista convençut i pertinaç, i aquesta tardor hi haurà a les llibreries un recull de relats amb el seu nom a la portada.

Antònia Font i Obrint Pas són només dos exemples sobre els que hem posat la lupa curiosa que intenta esbrinar des de la distància quina és la relació que hi ha entre els grups de música moderna o els cantautors i la literatura. Com, amb llenguatges diferents, contenen històries, com fan literatura. Tots dos casos són ben actuals. Ells, com una amplíssima nòmina de grups i cantants d'estils ben diversos, no fan altra cosa que seguir les passes dels seus pares, potser ara ja avis, espirituals: aquells primers cantautors, aquells poetes com Pau Riba, Jaume Sisa, Lluís Llach, Joan Manuel Serrat o Raimon. També Josep M. Espinàs. Tots ells eren gent que, per necessitat, per militància, o per intuïció, amb més o menys traça escrivien les peces que interpretaven davant un públic assedegat, necessitat d'escoltar un missatge diferent i modern en una època gris i cutre. El plus de genialitat el van tenir aquells que en alguns casos van traure la pols i van popularitzar l'obra d'escriptors, vius o morts, fins aleshores considerats seriosos perquè feien circular la seua creativitat a través de la lletra impresa. D'aquesta manera, potser sense pretendre-ho, convertien, també al nostre país i en la nostra llengua, l'alta cultura en cultura de masses. Així ara ens trobem relacions tan eclèctiques com la parella formada pel poeta Enric Casasses i el músic Pascal Comelade que fan un espectacle músico-poètic amb les joguines sonores del primer, i els versos existencials i transgressors del segon.

Està clar que entre aquells primers cappares de la cançó, aquells que cantaven literatura, i els que ara sonen com a novetat, que

ENTRE LA NOTA I EL SO

Per al número 45 de Caràcters

sense cap perjudici barregen la seua activitat com a autors de bitàcoles, de cançons o de novel·les, s'han cremat moltes etapes. Una d'elles, la que encara és ben present, la que encara dóna fruits tardorals, va ser l'eclosió d'aquell fenomen del rock català de principis dels 90 que tant a les Illes com en el País Valencià es va observar de lluny. Els anys han passat i amb el canvi de segle, per decantació, han quedat en la memòria i en els llibres de text peces de formacions dignes de mencionar com ara Sopa de Cabra, Sau, o Ja t'ho diré, ja dissolts, però amb els seus líders, excepte Carles Sabater de Sau, mort fa uns anys, ben actius i clavats en els projectes més diversos. O Els Pets, encara a la carretera. Hi havia, hi ha encara, i sense cap interès de fer-ne ara un inventari, cantautors perfeccionistes i poc prolífics i quasi escultors de cada estrofa com Miquel Pujadó o Joan Amèric. Alguns d'ells, no tots, *nascuts entre Blanes i Cadaqués, molt tocats per la tramuntana. Sé molt bé que des d'aquest bar jo no puc arribar a on ets tu, però si vens em trobaràs, ballant de puntes damunt d'aquesta roca.*